

Cal aprofitar les ajudes previstes perquè seran cada vegada menys

Se'ns fonen els fons?

Joan Vallvé

Hi haurà o no hi haurà fons de la Unió Europea durant els propers anys? La resposta és clara: n'hi haurà per al període de set anys que va del 2000 al 2006. El problema consisteix a saber qui rebrà aquests fons i la quantitat que comprendran.

Si fem una mica d'història recordarem que el primer reglament del fons per al desenvolupament Regional (Feder) es va establir el 1975, per afavorir les regions menys desenvolupades de la Unió Europea. Avui la política regional comprèn, a més del Feder, el fons social europeu (FSE), el Feoga-Orientació per a la millora de les estructures agràries i l'IFOP per a les de pesca. En són beneficiàries les regions menys desenvolupades de la Unió i també aquelles que tenen problemes específics de desenvolupament a les àrees rurals i en zones industrials en reconversió. El pressupost que correspon a la política regional arriba a un 34% del total comunitari.

L'Estat espanyol és un dels grans beneficiaris dels fons estructurals. Ho són principalment aquelles comunitats autònomes amb una renda per càpita que no arriba al 75% de la mitjana de la Unió; aquests territoris reben el 80% del fons de desenvolupament regional. A l'Estat espanyol, pertanyen a aquesta categoria totes les comunitats autònomes, tret de Catalunya, País Basc, Navarra, Aragó, Madrid, Rioja i Balears.

A la reunió del Consell Europeu d'Edimburg, la tardor de 1992, es va acordar que els Estats més pobres de la Comunitat -Grècia, Portugal, Espanya i Irlanda- poguessin gaudir, a més a més, d'un fons anomenat de cohesió, per millorar-ne les infraestructures en ma-

tèria de transports i també les instal·lacions per a una millor qualitat del medi ambient. La quantitat prevista per al període comprès entre 1993 i 1999 pujava a 15.150 milions d'ecus. L'Estat espanyol en rebia entre un 52 i un 55%. Una de les raons que els Estats més pobres de la UE van adduir per a l'obtenció del fons esmentat va ser la necessitat d'assolir els criteris de convergència econòmica per arribar a la moneda única l'any 1999.

La vigència dels actuals programes de fons estructurals i de fons de cohesió s'acaba el 31 de desembre d'enguany. Des de fa més d'un any, les autoritats europees s'afanyen a establir els nous reglaments dels fons per al proper període 2000-2006. Els textos, la lletra, es pot dir que estan enllestits. Falta la part més important: posar les quantitats de diners que s'hi destinaran.

Hem de tenir en compte que la Unió Europea ha iniciat un procés d'ampliació que ha de permetre la incorporació de bon nombre d'Estats del centre i de l'est d'Europa. Tot i que les converses seran llargues abans d'arribar a un acord, caldrà preveure que bona part de les regions d'aquests països es situaran entre les més pobres de la Unió Europea actual i hauran de beneficiar-se d'ajudes dels fons.

D'altra banda, des de fa temps els Estats que més diners aporten a la Unió, els anomenats contribuents nets, manifesten el desig de reduir la seva contribució. Ho va anunciar fa uns mesos el canceller Kohl i l'actual president Schröder no ha cessat de repetir-ho.

El 12 de gener, coincidint amb l'inici de la presidència alemanya al Consell, el ministre d'Afers Estrangers Fischer insistia en la necessitat d'arribar a una entesa sobre les dotacions dels fons estructurals

i fons de cohesió durant el mes de març, concretament a la cimera de Brussel·les dels dies 24 i 25. També remarcava que Alemanya seguiria sent un contribuent net de la Unió Europea; tanmateix, esperava que es pogués arribar a un cert reequilibri en la seva contribució. Les paraules del ministre tenen una traducció clara: Alemanya, com també Holanda, Suècia i Àustria, esperen no pagar tant als pressupostos de la Unió. El problema sembla de difícil solució; d'una banda els beneficiaris dels fons en demanen l'aplicació íntegra i, d'altra banda, els que han

SHOZOU SOMEKAWA

de pagar no volen fer-ho. Igualment, els representants alemanys i holandesos han dit que si el fons de cohesió s'havia creat per ajudar els Estats més pobres a assolir la moneda única, no té sentit la seva continuïtat una vegada tres d'aquests -Irlanda, Portugal i Espanya- han aconseguit l'objectiu. La proposta, de moment, està aturada i no va endavant.

A nivell europeu, poques vegades els problemes es plantegen en una discussió bilateral, en aquest cas Estats del nord versus Estats del sud. Per buscar una solució, sempre es procura introduir-hi un tercer element. Hem dit que els fons estructurals són el 34% del pressupost, les despeses d'agricultura en són el 47%. Podrien reduir-se aquestes darreres? De fet, la pregunta es planteja d'una altra manera: podrien els Estats membres, a través dels seus pressupostos, finançar parcialment la política agrària europea? En cas afirmatiu, ja hi hauria una disminució del pressupost global de la Unió i es podria *rebaixar* la quota dels que no volen pagar tant.

Passar les despeses agràries als pressupostos dels Estats membres representa fer marxa enrere en una de les actuacions tradicionals de la Unió Europea, la política agrària. França, la gran beneficiària de subvencions agrícoles, no hi està gens d'acord. Les organitzacions i sindicats agraris de casa nostra, tampoc. Quina solució pot haver-hi, doncs?

Diguem que la qüestió resta oberta en aquests moments i que s'haurà de resoldre buscant un equilibri pressupostari. És ben possible que la incorporació dels nous Estats es retardi una mica més i no sigui necessari destinar-hi gaires diners de forma immediata. La seva incorporació, de tota manera, farà necessari tot un replantejament de la política regional i també de les subvencions agràries. Ben segur que encara hi haurà fons estructurals i amb tota probabilitat fons de cohesió per als set anys que vénen. Caldrà aprofitar-los de la millor manera possible perquè en seran els darrers. Els fons es fonen, a poc a poc, però s'hauran fos del tot per a la majoria dels actuals beneficiaris el 2007.

• Joan Vallvé. Diputat europeu per CDC

El català a la Universitat Pompeu Fabra

Xavier Sala-i-Martin

En la seva edició del 2 de febrer, el diari AVUI publicava un article titulat *La universitat dita Pompeu Fabra* escrit per Alfons Quintà. A més de queixar-se de la poca utilització de la llengua catalana a les aules d'economia i empresa de la UPF, l'autor acusa el professorat de la universitat d'"estalinista, comunista i espanyolista militant" i acusa la universitat de ni tan sols mereixer el nom de Pompeu Fabra.

Ignoraré aquestes tristes i poc tolerants acusacions, impròpies d'un periodista de prestigi com és el senyor Quintà, i em limitaré a fer el següent comentari: la millor manera d'ajudar Catalunya des de la universitat no és donar les classes únicament en català sinó fer que la millor universitat d'Europa sigui a Catalunya. I, en part, això s'aconsegueix contractant el millor professorat possible. Si els millors professors disponibles són catalans, doncs perfecte. Què més voldria jo que els millors economistes del món fossin tots catalans i estiguessin donant classes a les universitats catalanes! Ara bé, hem d'estar oberts

a la possibilitat que, entre els millors, també hi hagi japonesos, alemanys o italians. I si aquest és el cas, doncs també els hem de donar la benvinguda a la universitat catalana, malgrat que això vulgui dir que donaran les classes en anglès. I jo afegiria que fins i tot és possible que entre els millors hi hagi professors sud-americans o madrilenys, i també els hem d'acceptar, tot i que ensenyin en castellà.

I això no és una cosa que m'inventi jo ara. Si mirem els rànquings de les millors facultats d'empresa d'Europa, veurem que un dels criteris emprats és el grau d'internacionalització de l'escola i, entre ells, el grau d'internacionalització del professorat. A les millors facultats d'empresa d'Europa, fins a un 70% del professorat és estranger.

Lògicament, el cost de tenir tants professors estrangers de talla internacional és que el nombre de classes en català no serà tan elevat com a molts ens agradaria. Malgrat tot, val a dir que a la facultat d'Economia i Empresa de la UPF es fan un 50 per cent de les classes en

català. Els professors catalans de la UPF donem les nostres classes en català i ens sentim ferits i insultats quan diaris com l'AVUI publiquen articles on es posa en dubte la nostra catalanitat i on es postula (evidentment, sense demostrar-ho) l'existència d'una "política premeditada" de castellanització de la universitat.

La part positiva d'intentar cercar els millors professors independentment del seu origen és que la Facultat d'Economia de la UPF ha aconseguit, en molt pocs anys, ser una de les quatre millors facultats d'economia d'Europa i, de bon tros, la més reconeguda d'Espanya. Deixeu-me donar tres exemples. Aquest any, al primer curs del màster d'economia de la Universitat de Harvard hi ha uns 25 estudiants de tot el món. Resulta que tres d'aquests 25 són llicenciats de la UPF. Segon exemple: en aquests moments la UPF té 25 exalumnes estudiant el doctorat a les millors universitats dels Estats Units, entre les quals hi ha Harvard, Columbia, Chicago i Yale (i recordi el lector que la UPF té molt pocs anys de vida). Finalment, el màster d'economia

més reconegut a Espanya és, segurament, el del Banco de España (CEMFI). Aquest màster agafa uns 25 estudiants de tot l'Estat cada any. Aquest any, 7 dels 25 són llicenciats de la UPF i 18 són de les altres 66 universitats espanyoles. Això són tres petites mostres de l'enorme qualitat dels llicenciats en economia de la UPF i el reconeixement que els nostres estudiants tenen, no només a Espanya, sinó a la resta de l'entorn acadèmic mundial. I insisteixo a recordar que tot això s'ha aconseguit sense grans sacrificis de llengua catalana: la UPF ha aconseguit tenir una qualitat contrastada internacionalment i, a la vegada, seguir fent aproximadament la meitat de les classes en català.

I crec que aquesta és la millor manera de fer país: volem mostrar al món sencer que els catalans tenim gent intel·lectualment bona i extraordinàriament competent, i no que som un poble provincià, ancorat en el segle XIX, xovinista i xenòfob i tancat a tothom que no parli la nostra llengua.

• Xavier Sala-i-Martin. Catedràtic d'Economia de la Universitat de Columbia a Nova York i professor visitant de la UPF